

ارزیابی منابع انسانی علوم سلامت

مجری: دکتر فرانک فرزندی

نوع طرح: راهبردی

سال شروع: ۱۳۹۱

سال پایان: ۱۳۹۳

چکیده

مقدمه

تأمین اطلاعات معتبر منابع انسانی، بهبود و ارتقاء برنامه‌های تربیت و تخصیص منابع انسانی را امکان‌پذیر نموده و بررسی و تصمیم‌گیری در زمینه اجرای برنامه‌های ارائه خدمت جدید و یا تغییر برنامه‌های قبلی از بعد منابع انسانی را میسر می‌سازد. طراحی و راه‌اندازی بانک اطلاعاتی مناسب در این زمینه نیازمند شناسایی الگوی توزیع منابع انسانی و شاخص‌های اطلاعاتی موردنیاز و همچنین منابع اطلاعاتی مناسب است. این مطالعه، طرح جامعی است که از طریق طراحی و اجرای چند طرح تحقیقاتی به بررسی وضعیت منابع انسانی گروه پزشکی از بعد کمی و الگوی توزیع پرداخته است.

روش‌شناسی

در مرحله اول شاخص‌های کمی منابع انسانی گروه پزشکی از طریق مطالعات کتابخانه‌ای، اسنادی و کیفی بر اساس متون علمی در سطح جهانی و نیازهای اطلاعاتی سازمان‌ها و ادارات بخش سلامت کشور از طریق بررسی و مطالعه اسناد بالادستی در طی نشست‌های کارشناسی تبیین شدند. در مرحله دوم وضعیت دانش‌آموختگان و شاغلین گروه پزشکی و همچنین وضعیت استان‌ها از بعد منابع انسانی گروه پزشکی توسط مطالعات توصیفی موردبررسی قرار گرفت. در هر یک از این طرح‌های تحقیقاتی تمامی منابع اطلاعاتی موجود شناسایی، بر اساس اطلاعات حاصل شاخص‌های اطلاعاتی محاسبه شدند. با تطبیق شاخص‌های اطلاعاتی و منابع اطلاعاتی موجود و اطلاعات قابل‌اخذ از آن‌ها، الگوی مناسب استخراج اطلاعات و اقدامات لازم جهت اجرایی شدن کار تدوین شد.

یافته‌ها

در مرحله اول این مطالعه بر اساس مستندات علمی و تحلیل وضعیت نظام ارائه خدمات کشور الگو چارچوب نظری توزیع منابع انسانی گروه پزشکی تدوین شد. با در نظر گرفتن متغیرهای تفکیک‌کننده شاخص‌های اطلاعاتی، در جمع ۸۲ شاخص تدوین شد.

در مرحله دوم بررسی اطلاعات اخذشده نشان داد: نتایج تطبیق اطلاعات حاصل از سرشماری ۱۳۸۵ و سازمان نظام پزشکی کشور نشان داد؛ حدود ۷۳ درصد از پزشکان عمومی و ۷۰ درصد از دندان‌پزشکان و داروسازان عمومی که به منظور ورود به بازار کار اقدام به عضویت در سازمان نظام پزشکی کرده‌اند در کشور ساکن بوده‌اند.

نتایج حاصل از سرشماری نشان می‌دهد که ۸۵/۶ درصد پزشکان عمومی، ۹۰/۷ درصد دندان‌پزشکان و ۹۰/۷ درصد دندان‌پزشکان فعال هستند.

با استفاده از نسبت تعداد پزشکان، دندان پزشکان و داروسازان موجود در کشور به تعداد اعضاء سازمان نظام پزشکی در سال ۱۳۸۵ و بر اساس اطلاعات پایگاه داده سازمان نظام پزشکی، در پایان نیمه اول سال ۱۳۹۳ تعداد پزشکان عمومی ۵۸۲۰۱ نفر، تعداد دندان پزشکان عمومی ۱۷۵۱۴ نفر و تعداد داروسازان عمومی ۱۲۷۲۳ نفر برآورد شده است. با در نظر گرفتن جمعیت کشور در سال ۱۳۹۳، نسبت پزشکان، دندان پزشکان و داروسازان عمومی به ده هزار نفر جمعیت به ترتیب ۷/۴۸، ۲/۲۵ و ۱/۶۳ است.

بحث و نتیجه گیری

مقایسه اطلاعات سازمان نظام پزشکی با اطلاعات فارغ التحصیلان از پایگاه داده مربوطه در «وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» و اطلاعات حاصل از «سرشماری» می تواند به ترتیب ریزش اولیه و ثانویه منابع انسانی را نشان دهد. همچنین برآورد تعداد منابع انسانی خارج شده از کشور را امکان پذیر می نماید. کسب اطلاعات معتبر از منابع اطلاعاتی موجود طبق الگوی پیشنهادی نیازمند اقداماتی است که از مهم ترین آن ها می توان به حضور نمایندگان از بخش سلامت در کارگروه های تخصصی مربوط در مرکز آمار ایران به منظور اصلاح و متناسب سازی وضعیت ثبت داده ها و کدگذاری های مربوطه خصوصاً کدگذاری شغلی اشاره کرد.

کلیدواژه: ارزیابی، منابع انسانی، علوم سلامت، بانک اطلاعاتی، ایران.